

Аналітична підтримка процесу формування стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства на умовах забезпечення зниження ризиків небезпечної діяльності

АВТОР

Іванієнко В.В.

к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця
5591 vikjtor@ukr.net

Розроблено систему аналітичної підтримки процесів формування стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства на умовах забезпечення зниження ризиків небезпечної діяльності.

Ключові слова: аналіз, зовнішньоекономічна діяльність, система, ризики, стратегія, розвиток.

Систематизація головних напрямів аналізу при формуванні стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємства на умовах максимального забезпечення ризиків небезпечної діяльності має елементи ієрархічності (підприємство, ринки, посередники та логістика, фінанси):

Напрями аналізу	Підрозділи аналізу	Результати аналізу, на підставі яких прийматимуться стратегічні рішення
1	2	3
Аналіз експортного потенціалу підприємства	Оцінка рівня та можливостей змін (гнучкості) експортного потенціалу підприємства	Рівень відповідальності експортних можливостей підприємства стратегічним планам розвитку. Стратегічне рішення: можливість розширення ринків збуту.
Аналіз конкурентоспроможності продукції та підприємства.	Оцінка конкурентоспроможності продукції	Стратегічне рішення: можливість виходу на зовнішні ринки
	Комплексна оцінка конкурентоспроможності підприємства	Якщо конкурентоспроможність зменшується, то необхідно внести зміни у системі менеджменту ЗЕД щодо швидкості реагування на зміни конкурентного середовища.

Напрями аналізу	Підрозділи аналізу	Результати аналізу, на підставі яких прийматимуться стратегічні рішення
Аналіз середовища ЗЕД підприємства	Комплексна оцінка середовища ЗЕД підприємства	Оцінка наявності та рівня загроз ЗЕД підприємства. Стратегічне рішення: розробка альтернативних стратегій розвитку ЗЕД підприємства.
Аналіз виконання зобов'язань	Оцінка виконання зобов'язань експорту та імпорту за товарами та товарними групами та їх динаміки,	Визначається питома вага прострочених контрактів та виконання зобов'язань за вартістю і фізичним обсягом. Стратегічне рішення: приймаються рішення щодо коректування обсягів поставок; організація логістичних центрів, які наближені до споживача або перенесення виробничих потужностей у країну збуту.
Аналіз логістичного забезпечення ЗЕД	Аналіз матеріальних потоків.	Оптимізована система логістичного забезпечення стає інструментом вдосконалення діяльності систем виробництва, транспортування, зберігання продукції та її довозення до кінцевого споживача. Стратегічне рішення: оптимізація та застосування системи логістичного забезпечення виробництва та ЗЕД.
	Аналіз фінансових та інформаційних потоків	
	Аналіз умов переміщення товарів, ресурсів, послуг та системи контролю і аудиту логістичної діяльності підприємства	
Аналіз експорту та імпорту в умовах комерційного кредиту	Оцінка вартості комерційного кредиту та питомої ваги у загальному експорті або імпорті	Визначається зростання чи зменшення розміру та питомої ваги комерційного кредиту; відношення комерційного кредиту за експортом та імпортом. Перевищення комерційного кредиту за імпортом над експортом може призвести до браку обігових коштів.
	Визначення середнього терміну кредиту	
Аналіз інформаційного рівня та транспортного забезпечення ЗЕД	Оцінка рівня та інформаційної системи підприємства	Визначається можливість подальшого розвитку інформаційного та транспортного забезпечення ЗЕД. Стратегічне рішення: концепція розвитку інформаційного та транспортного забезпечення ЗЕД.
	Оцінка рівня транспортного забезпечення ЗЕД	
Аналіз раціональності використання коштів у ЗЕД підприємства	Оцінка оборотності коштів	Можливість звільнення із обороту частини коштів
	Аналіз складу та структури накладних витрат	Можливість зниження рівня затрат та економії коштів
	Оцінка рівня ефективності зовнішньоекономічних операцій	Підвищення вигідності ЗЕД. Результатом аналізу має стати програма конкретних заходів із раціонального використання коштів.
Аналіз співпраці з посередниками та торгівельних обмежень.	Оцінка можливостей використання торговельних посередників та їх наявності на ринках	Використання посередників дозволяє залучати їх фінансові ресурси для виконання транспортно-експедиторських, страхових, збутових і сервісних операцій. Визначення найбільш вигідних посередників у ЗЕД. Визначення найбільш загрозливих обмежень.
	Оцінка рівня торгівельних обмежень та державної підтримки	
Аналіз впливу валютного	Оцінка впливу зміни курсів валют на фінансовий результат	Зниження курсу по відношенню до національної валюти призведе до отримання додаткового

Напрями аналізу	Підрозділи аналізу	Результати аналізу, на підставі яких прийматимуться стратегічні рішення
курс	діяльності	прибутку експортерам; підвищення курсу – збитки. Для імпортерів - обернена ситуація.
Аналіз кон'юнктури ринків	Аналіз структури світових та регіональних ринків, їх товарної структури.	Аналіз кон'юнктури ринку (кон'юнктурний аналіз) є одним із найбільш складних видів маркетингового аналізу, адже його метою є встановлення основних тенденцій розвитку ринку, його коливання, а також оцінювання потенціалу й основних пропорцій.
	Аналіз умов формування, форми прояви кон'юнктури та коливань на ринках.	
Аналіз економічної ефективності експорту	Оцінка економічної ефективності експорту за видами товарів	Визначення найбільш вигідних товарних позицій. Прийняття рішення про збільшення або зменшення обсягів експорту у залежності від ефективності експортної продукції на внутрішньому ринку.

Складено автором з використанням [1]

Стратегія діяльності, орієнтованої на світовий ринок, обов'язково стикається з низкою проблем, ризиків та інших особливостей зовнішньоекономічних операцій. Наведена систематизація напрямів аналітичної підтримки такої діяльності забезпечує високу визначеність процесів формування стратегії розвитку ЗЕД та зниження ризиків небезпечної діяльності при реалізації сформованих стратегій.

Література

1. Ліпич Л. Г., Фатенок-Ткачук А. О. Формування стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності машинобудівних підприємств: монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім Лесі Українки, 2010. 220 с.